

Václav Nečada

František Adamec a Mrštíci

V knihách Boženy Mrštíkové lze na více místech narazit na jméno kněze a včelaře Františka Adamec. Předkládaný článek se snaží podrobněji osvětlit styky mezi Františkem Adamcem a rodinou Mrštíků, s nímž se seznámil prostřednictvím stejné záliby – včelaření. Poté co v roce 1907 přesídlil z Havraníků na faru do Nikolčic,¹ začal se Adamec zajímat o okolní včelaře, a zamířil tak i do Divák.² Mrštíci tam včelařili už od jara roku 1899, kdy si Vilém společně s bratrem Aloisem koupili od martinického velkostatku první úl. Alois Mrštík měl tehdy již se včelami jisté zkušenosti z doby, kdy působil jako mladší učitel u učitele Josefa Ponižila v Lískovci.³ Od té doby se ovšem počet Vilémových úlů značně rozrostl.⁴ Adamec mohl mít o Mrštících povědomí už delší dobu, neboť včelařský časopis Včela moravská, jehož byl pravidelným příspěvatelem, zveřejnila již v roce 1905 článek Aloise Mrštíka o tom, jak začali s Vilémem včelařit, a také o zápiscích, které si vedli o jednotlivých úlech;⁵ o rok později pak referovala Včela moravská o Aloisově včelíně navrženém architektem Dušanem Jurkovičem.⁶

Na první návštěvu v Divákách Adamec vzpomíná ve svých včelařských pamětech. Aloise Mrštíka v nich zmiňuje jen stručně: *... byl tam řídícím učitelem a měl pěkný včelínek, postavený dle návrhu Dušana Jurkoviče. Měl v něm samé spolkové stojany. Byl tehdy ztížen reumatizmem, a proto zamlklý. Dlouho jsem se tam nezdržel.*⁷

Více na Adamec zapůsobil Vilém: *... muž velmi živé a vznětlivé letory, – říkal si, že je divoch, přijal mne s otevřenou náručí.* Rovněž na Vilémovu ženu Adamec vzpomínal pěkně: *Těž jeho mladistvá, sličná, tichá a skromničká choť paní Božena přijala mne velmi srdečně tak, že jsem se tam cítil jako doma.* Vilém s manželkou pak Adamcovi návštěvu oplatili.⁸ Udržovali potom vzájemné styky i nadále, jak ukazuje také příhoda z roku 1907, kterou Adamec uvádí ve svých pamětech: *Sešli jsme se v Národním domě v Hustopečích. Vilémovi chutnalo slovácké víno a výtečně se bavil a přiměl mne k tomu, abych též zůstal až k večeru. Objednal kočár a kolem 7 hod. vyjízďeli jsme z města. Slunce chýlílo se k západu. Na nebi vystupovaly zlověstné mraky. Než jsme se nadáli, snesla se krutá bouře nad námi. Zatmělo se, že nebylo viděti kroku před sebou. Hrom burácel, blesky se křížily a bouře proměnila se v průtrž mračen. Hruzně velebné divadlo! Byli jsme právě na kopci nad Kurdějovem. Na cestu nebylo viděti, voda valila se na cestu a kočí ponechal koním volnost, aby si sami hledali cestu. Pomalu krokem plížili se z kopce. Ani kočí, ani Mrštík nevěděli, kam sjíždíme. Domluvili jsme se, sjedeme-li do Divák, že zůstanu u nich na noc, dostaneme-li se do Nikolčic, že zůstane zase Vilém. Konečně sjeli jsme po srázné polní cestě dolů a zastavili jsme se u prvního domku, vyvolali lidi a tázali jsme se, kde to vlastně jsme. Lidé spráskli ruce. Pro Boha! Zde jste sjížděli? Což nevíte, že se tu teprve před několika lety koně i s povozem zřítily do propasti?! Konečně zastavili jsme u fary. Matička dobrá spínala ruce a vyprávěla, s jakou úzkostí mne očekávala. Vilém pravil, že takové chvíle ještě nezažil a že mu hrůzně krásná ta jízda zůstane nezapomenutelná... Nevím, zdali to v některém svém díle nezvěčnil, nebo zdali mu to zůstalo*

¹ ADAMEC, František: Padesát let ve službách včelařství, Včela moravská, roč. 71 (1937), s. 13–14.

² ADAMEC, Padesát let..., c. d., s. 175–176.

³ MRŠTÍK, Alois: Včelařské zápisky, Včela moravská, roč. 39 (1905), s. 21.

⁴ V roce 1910 měl Vilém Mrštík už 70 úlů. Viz Státní okresní archiv Břeclav se sídlem v Mikulově, fond Okresní úřad Hustopeče, Sčítací operáty Diváky, inv. č. 1291.

⁵ MRŠTÍK, c. d., s. 20–24.

⁶ ANONYM: Jurkovičův včelínek, Včela moravská, roč. 40 (1906), s. 7, 34.

⁷ ADAMEC, Padesát let..., c. d., s. 175–176.

⁸ Tamtéž, s. 176.

v péře. Matička připravila skromnou večeři a přítel choval se tak srdečně a mile, jako by to byla jeho rodná matička... Maminka až do smrti vděčně vzpomínala... Druhého dne jsme se šli podívat, kudy jsme sjížděli, a děkovali Pánu, že to tak šťastně dopadlo.⁹

Adamec nebyl příliš pevného zdraví a už dříve se musel léčit několik let v Rakousku. Znovu vážněji onemocněl na začátku února 1910 a až do půli dubna byl upoután na lůžko.¹⁰ Tehdy jej měl navštěvovat a těšit i Vilém.¹¹ Vilém za Adamcem docházel také proto, aby s ním konzultoval záležitosti ohledně včel. Vilémova manželka Božena na to vzpomínala: *U pana faráře P. Fr. Adamce našel vždycky plno zájmu o události na svém včelíně. Byl s ním skrze včelky srdečně spráten.¹² Obyčejně před hlavní snůškou zašel do Nikolčic k panu faráři Fr. Adamcovi.¹³ Tam v chudíčkové farce žil pan farář pokojně se svou starou matičkou a se svými včelkami. Mluvil o nich jako o dětech. Říkal jim „včelušky“, těšil se z pohody, která jim skýtala radostnou práci, přihlížel s úsměvem k jich hemžení za sklem okénka, a když se díval za nimi, jak se vzdalují česna, byly jeho mírné oči plny něhy.¹⁴ Bývalo velkým potěšením pro Viléma, když v této staré farské zahradě, oživené snivým šuměním včel, rozmloval o včelkách s jemným hospodářem. Jejich hovory bývaly plny milých souzvuků.¹⁵*

Slýchala jsem je posuzovati vlastnosti amerického včelaření. Byl to zvláště způsob odebírání medové sklizně, o němž častěji mluvili. Z jejich úsudků jsem vyrozuměla, že Američané opatřili úl několika oddělitelnými medníky a samočinnou brankou, využitkovavše při tom oně vlastnosti včel, která je nutí po slunce západu shromažďovati se v plodišti a chrániti plod před nočním chladem. Branka sestavená je tak, že nemohou nazpět, a medník, který včelář miní odebrati, je ráno prostý včel. Oba včeláři shodli se na tom, že jest to jedna z nejsympatičtějších výhod amerického úlu. Neboť, když je jim med odebrán, včelky nijak při tom netrpí, nic o tom nevědí.

Oběma stejně, jak mírnému knězi, tak temperamentnímu Vilémovi, při spolkových úlech vadil právě nejvíce způsob tohoto výkonu, který byt i byl prováděn pokojnou rukou klidného včelaře, přece jen shledávali nešetřným a včelky pro něj vždycky litovali.¹⁶

Vilémovým úlům a včelaření věnoval ve svých vzpomínkách velký prostor i farář Adamec. O včelaření měl Vilém podle Adamce prohlašovat: *Včelaření jest dřina – ale sladká!* Zmiňuje dále Vilémova vylepšení úlů: *Také Vilém začal se spolkovými stojany, avšak čínorodý, jak byl, sledoval se zájmem náš boj o zavedení nových úlů, pořídil si i jeden přechodňák, jenž stál o sobě, pod vlastní stříškou uprostřed zahrady, a když viděl, že včelám se daří lépe a práce že jest snadnější než u stojanů, přešel ihned k novým směrům. Tehdy náš vynikající pracovník Michal Brázdil, řídící učitel v Přibicích, šířil s nadšením Stráuliho zasouváky na míru Dadant Blattovu, jež se hodily do včelínu. Mrštík je zdokonalil znamenitou předsíňkou, o níž se dočetl ve spisu francouzském, a čilý, jak byl, rychle vyměňoval staré stojany za novou soustavu. Síňky byly opatřeny dvěma kominiky, aby, když se zavřely, bylo v nich hojně vzduchu, a přitom úplně tma. Osvědčily se znamenitě z jara. Bylo-li v dubnu počasí nepříznivé, zavřeli síňky a včely, jsouce úplně ve tmě, měly pocit, jako by byla noc, a zůstaly klidně v úlu, kdežto včelstva jiná, lákaná světlem, i za nepříznivého počasí vyletovala a ztrácela tisíce létavek. Někdy ráno bylo pěkně a slunečno a pak přišly aprílové přeháňky se sněhovými fujavicemi. Mrštík zavřel*

⁹ Tamtéž, s. 238.

¹⁰ Tamtéž, s. 341.

¹¹ MRŠTÍKOVÁ, Božena: Vzpomínky, Praha 1940, s. 29. Adamec na to vzpomínal i v dopise, jež napsal Boženě Mrštíkové po Vilémově smrti, viz příloha.

¹² MRŠTÍKOVÁ, Vzpomínky, c. d., s. 29.

¹³ MRŠTÍKOVÁ, Božena: Jak Vilém Mrštík včelařil, Olomouc 1923, s. 21.

¹⁴ MRŠTÍKOVÁ, Jak Vilém..., c. d., s. 21.

¹⁵ Tamtéž, s. 21.

¹⁶ Tamtéž, s. 21–22.

síňky, otevřel u nich malé česínko opatřené překazníkem a včely, které honem se vracely z pastvy, mohly domů do svého příbytku, avšak ven již nevyletovaly. Ovšem bylo nutno včely napájet. Tak docíloval rychlého rozvoje včel, aby byly pluky dělnic, až nastane hlavní pastva z řepky, jež se tehdy na velkostatku pěstovala, a pak z akátu a vičence. Když pak nastala hlavní snůška, Vilém obmezil přepážkami maticku asi na 6 plástů a měl sklizeň i z plodiska. Na plodisko položil mříž a na tu Dadantovy poloviční medníky. Protože medníky byly těžké, zřídil mu otec paní choti, jenž byl strojníkem, zvláštní přístroj na zvedání medníků, jenž se dal posunouti od úlu k úlu. Ulevovalo mu to práci znamenitě a umožnilo, že snadno mohl podsunouti i medník druhý. Míval pak sklizeň někdy znamenitě, i třicet i více metráků medu. V době sklizně přerušil práci spisovatelskou a věnoval se cele včeličkářům, ano ještě přibíral z Klobouk i síly pomocné: kováře Holého a přítele Strachoně, stolaře.¹⁷

Božena Mrštíková v rodném Hejčíně u úlu upraveného jejím manželem Vilémem. U úlu jsou dobře patrné větrací komínky. (foto Vlastivědné muzeum v Olomouci)

Adamce a Viléma Mrštíka pojilo i to, že oba byli členy včelařského spolku. Vilém konkrétně působil v pobočném spolku v Kloboukách,¹⁸ jehož byl jistý čas i předsedou. Některé akce spolku se konaly také v Divákách. Například 24. května 1908 se zde uskutečnila valná schůze spolku, jíž se zúčastnil rovněž František Adamec – byl tehdy místopředsedou Ústředního zemského spolku, zastřešujícího jednotlivé pobočné spolky. Po schůzi si šli všichni prohlédnout včelíny Viléma Mrštíka. *Přítomní se zájmem prohlíželi zde úly Stráulího, upravené p. Mrštíkem, a celé prakticky a moderně zařízené včelařské hospodářství. Včelstva byla na přítomnou dobu silná a tu a tam leskl se již čerstvě z esparsety přinesený nektar.*¹⁹

¹⁷ ADAMEC, Padesát let..., c. d., s. 176.

¹⁸ Tento pobočný spolek byl založen v roce 1905. Viz GOLKOVÁ, Darja – KORDIOVSKÝ, Emil – ŠULÁKOVÁ, Ladislava: Spolkový katastr okresu Břeclav v archivních pramenech, in: XXII. Mikulovské sympozium 7.–8. října 1992. Politické strany a spolky na jižní Moravě (ed. Emil Kordiovský), Brno 1993, s. 347.

¹⁹ ANONYM: Okresní včelařský spolek v Klouboučích u Brna, Včela moravská, roč. 42 (1908), s. 142–143.

Vilém coby člen klobouckého včelařského spolku byl nabádán jedním jeho významným členem, aby převzal redakci Včely moravské a pak se nechal zvolit za předsedu Ústředního včelařského spolku, přičemž se bude pracovat na tom, aby mu byl udělen včelařský inspektorát. Vilémův bratr Alois jej od tohoto zrazoval a v roce 1907 zmiňuje, že Vilém, když byl tehdy k uvedeným krokům vybízen, neměl ještě *dnešních vědomostí a zkušeností*, a proto si na to tenkrát netroufal. O celé věci psal Alois Mrštík v dopise Františku Marešovi 28. listopadu 1907: *Páter Adamec, nový farář v Nikolčicích a místopředseda Ústředního spolku, při své návštěvě byl překvapen velkým stylem Vilémova včelína a nakonec jeho vědomostmi a odbornými znalostmi. Podle jeho zprávy by zemědělská rada beze všeho takový inspektorát zřídila. Nebylo by dobře se o to zasadit? By se země nejlépe postarala o Vilémovo materiální zajištění bez stipendií, jak to na památné schůzi literátů bylo usnešeno. Zkoušky, kursy, bylo-li by potřeba, by Vilém během léta vykonal. Dnes se něčeho takového může odvážit. Mělo by to výhody nejen osobní, ale také morální. Cesty po Moravě a mimo to zajištěný volný čas, a hlavně služné by nebral zadarmo od země. Literární jeho činnost by tím byla podepřena. Podle soudu odborníků je Vilémův včelín jediný na nejmodernějších a vědeckých základech. Nejlepší včelaři na Moravě Brázdil, Adamec jsou překvapeni, o kolik honů je Vilém před nimi.*²⁰

Úl z Divák postavený dle návrhu Viléma Mrštíka, vybavený uzavíratelnou předsiňkou dle francouzského vzoru; ventilační komínky jsou kratší než ty, které používal sám Mrštík – zřejmě se jedná o pozdější úpravu. (sbírka Regionálního muzea v Mikulově, foto Jíří Szekeres)

Adamec rovněž informoval o Vilémově smrti v roce 1912 v březnovém měsíčníku Včely moravské. Zmiňuje, že slavný spisovatel *ještě před smrtí pilně pokrmoval včelíčky a chystal o nich svéráznou knihu, jež by i v krásné naší literatuře byla proslavila včelky, jako v cizině kniha Maetrlinkova*. Dále zmiňuje, že se měl Mrštík účastnit

²⁰ Vlastivědné muzeum v Olomouci, fond Mrštíková Božena (1876–1958), inv. č. 1175, fol. 1.

jako zástupce včelařského spolku světového včelařského sjezdu v Moskvě.²¹ Později na nešťastnou smrt Viléma vzpomínal: *Z jara dne 3. března odešel v padesátém roce věku z vlastní vůle slavný autor „Pohádky Máje“ Vilém Mrštík. Jaké naděje kladl jsem do tohoto našeho genia! Kolikrát jsme spolu hovořovali, a to někdy hodně živě. Byl velmi vznětlivý letory, někdy hodně prudký, avšak zlatého srdce. S jakým nadšením vyprávěl o svých plánech s dílem „Z Říše královen“, jež již měl v hlavě vypracováno. Bylo by to bývalo jistě jedinečné dílo v naší krásné literatuře.²² Včely mu dávaly slušné výnosy a chystal se, že výtěžky ty budou základem nového samostatného literárního časopisu „Tribuna“. Staloť se mu, že redaktor „Moravské revue“, v níž byl spolupracovníkem, škrtil mu některé části článku z důvodu, že by si tím odpudil některé odběratele. Nebylo mu volno říci veřejně, co považoval za žádoucí... A tu se těšil, až ze včelíček bude státi na pevné půdě, že v novém časopisu poví své názory bez obalu a bez ohledu na pravo či na levo...²³*

A tu nešťěstí chtělo tomu, že četl dílo Dr. Zandera, objevitele nosemy, kde líčí, jakou zhoubu může způsobiti tato nákaza. Dle příznaků, jaké líčí Dr. Zander, usoudil, že se vyskytla na jeho včelíně. A v horečné fantasii své viděl zhrouceny všechny své plány do budoucna... Ještě ráno vyprávěl, že půjde do Nikolčic na poradu... A proto nedivno, že jej večer hledali i u mne²⁴ a zatím našli jej ve sklípku již bez mála vykrváčeného, kdy nebylo už lékaři možno jej zachrániti... Škoda, přeshkoda, že tehdy neuplatnila se ještě transfuze krve... Bolestná to vzpomínka, tím bolestnější, že mi nebylo možno doprovoditi jej na cestě poslední... Uložili jej na diváckém hřbitůvku vedle matičky, nad jejímž hrobem byl dal postavit umělecky vyřezávaný dřevěný kříž.²⁵

To, že se měl Vilém chystat za farářem Adamcem, zmiňuje rovněž Božena Mrštková: *Vilém brával pana faráře na potaz ve věcech své včelařské praxe, sděloval se s ním o všem, co ho jako včelaře potkalo milého i zlého a krátce před svou smrtí chystal se k němu se zprávou, že jedno z jeho včelstev onemocnělo nakažlivou uplavicí. Tato nehoda, zveličena nebezpečně zesílenou obrazotvorností, znamenala pro Viléma tragedii celého včelínu a naléhavě se dožadoval úsudku, který by o ní pronesla klidná moudrost nikolčického pana faráře Fr. Adamce. Avšak rychlý a záhadný postup konečných niterných zastavení, jež vedla k náhlému zakončení Vilémova života, znemožnil jeho zamýšlenou cestu do Nikolčic. Pan farář velmi litoval, že ke schůzce s Vilémem tehdy nedošlo. Pevně věřil, že při své znalosti lidské duše by jistě byl postřehl nebezpečí Vilémova duševního stavu a mohl snad zabránit katastrofě.²⁶*

²¹ ADAMEC, František: Vilém Mrštík mrtev!, Včela moravská, roč. 46, č. 3 (1912).

²² Adamcovo zaujetí Mrštkovým nápadem sepsat dílo o včelách zmiňuje i Božena Mrštková: *Jednou v lednu po večerní besedě u tatínka, když všichni už spali, chodil Vilém po světnicích s dýmkou a zamýšleně kouřil. Myslil na své nedávné setkání s nikolčickým panem farářem P. Adamcem a mrzelo ho, že nemohl kladně zodpovědět jeho naléhavý dotaz, uskutečnil-li v dohledné době svůj plán a napíše slíbenou knihu o včelách. „Bůh ví, jak si vysvětluje moje otálení,“ pravil a prudce zalitoval, že redigování Mor. slezské revue a s tím souvislá korespondence tolik mu sebraly času. Připomněl si milou upřímnost, s níž mu pan farář doporučil, aby jiného psaní teď zanechal a věnoval se chystané knize o včelách, která bude jistě krásná. Viléma těšil páně farářův zájem o jeho literární plán, který v sobě tajil úmysl napsat román z přírody pozorovaný skrze život včel. Ale zatím jej uskutečnit nemínil: „Nejsem v této věci se sebou ještě tak daleko. Trvá to mnohdy řadu let, než dojde k vyjádření toho, co v člověku zraje.“ Viz Vlastivědné muzeum v Olomouci, fond Mrštková Božena (1876–1958), inv. č. 1175, fol. 10.*

²³ ADAMEC, Padesát let..., c. d., s. 459.

²⁴ To, že u Mrštků mysleli, že by mohl být Vilém u Františka Adamce, věděl farář nejspíše jen z vyprávění. Božena Mrštková totiž píše, že mu šel k Adamcovi naproti bratr Alois, ale záhy se zase vrátil, protože si uvědomil, že k návštěvě faráře by Vilém sotva zvolil tak pozdní hodinu. MRŠTKOVÁ, Božena: Mrštkové, Praha 1942, s. 133.

²⁵ ADAMEC, Padesát let..., c. d., s. 459.

²⁶ MRŠTKOVÁ, Božena: Úryvek z mých vzpomínek na Msgre Fr. Adamce, Hlas. List československé strany lidové, roč. 2 (1946), č. 183 (11. srpen), nestránkovaný list.

Po Vilémově smrti přicházel Adamec příležitostně do styku s jeho ženou Boženou. V roce 1923 doporučoval ve Včele moravské koupi Boženiny knihy *Jak Vilém Mrštík včelařil*.²⁷ V roce 1943 pak Adamec v dopise děkoval Boženě za zasláný výtisk jejich vzpomínek.²⁸ Záhy po farářově smrti 5. srpna 1946 napsala Božena Mrštíková do novin vzpomínkový článek věnovaný Františku Adamcovi.²⁹

Příloha – korespondence faráře Františka Adamce s paní Boženou Mrštíkovou

1.

Vážená paní!

Skličěn smutnou zvěstí o neštěstí, jež stihlo Vašeho p. chotě, aspoň touto cestou vyslovuji upřímný soucit a soustrast. Zůstaneť mi p. manžel Váš do smrti nezapomenutelným. Jak mile těšil mne, když jsem byl na smrt nemocen; bylo mi líto, že jsem nemohl doprovodit jej na cestě poslední. Bůh potěš Vás! Jen neklesejte na mysl. Bůh dopouští, ale neopouští.

S výrazem hluboké úcty přeje Vám síly od Pána v nenadálém kříži tom a srdečně pozdravuje

Váš

Vděčně oddaný spoluvčelař

František Adamec

Nikolčice, dne 5/3 [1]912

2.

Vysoce vážený monsignore!

Sestra ještě jednou mnohokrát vám děkuje za vlídné přijetí a milou chvilku prožitou ve Vaší svérázné faře. Velmi se jí i švagrové Žofii u Vás líbilo a sestra zejména ráda vzpomíná na Vaše zajímavé a svěží vypravování. Pravila, že má z Vašich laskavých slov, ze všeho u Vás krásný nezapomenutelný dojem, za nějž Vám bude vždy vděčna. Pobídla mne, abych Vám poslala výtisk II. dílu svých vzpomínek, který vyšel pod titulem „Mrštíkové“. Ráda vyhovuji její pobídce a zmíněný výtisk v příloze posílám s prosbou o jeho vlídné přijetí.

Dovoluji si poslat uctivý pozdrav též jménem své sestry a prosím, není-li to prosba příliš smělá, abyste, vážený monsignore, byl tak laskav a při nejbližší mši svaté vzpomněl na nás krátkou modlitbou.

Ruku líbá

V uctivé oddanosti

Božena Mrštíková

P. S. Koncem tohoto měsíce vyjdou nákladem Vyšehradu mé včelařské vzpomínky.

Dovolím si výtisk poslati.

V Olomouci – Hejčíně, 19. srpna 1943

3.

Velevážená paní!

Dojat Vaší dobrotivou pozorností, kterou jste mi projevila zásilkou druhého dílu vzpomínek na Mrštíky, jež jsem tak pečlivě zabalený v pořádku obdržel, vyslovuji Vám upřímně Pán Bůh zaplat! Budou to opět krásné večery, když mi Mařenka po

²⁷ ADAMEC, František: Literatura, Včela moravská, roč. 57 (1923), č. 12, s. 236.

²⁸ Viz příloha článku.

²⁹ MRŠTÍKOVÁ, Úryvek..., c. d.

rozjímání přečte denně úryvek! Máte zlaté péro! Bůh Vám žehnej! Už je to pěkná řada let! Škoda přeškoda, že tehdy Vilém nepřišel k nám do Nikolčic! Jak mohla býti obohacena i naše literatura i včelařská! A kdyby bylo došlo k tomu, že by byl založil svůj vlastní časopis „Tribunu“, o němž mi na podzim před smrtí vyprávěl, kolik dobrého mohlo z toho vzejít! Jako sodál mariánský vzpomínám na Matičku Boží ve výklenku na domě, jak se Vilém rozčiloval, že zavazela některým kantorům, jak energicky prohlásil: jim u nás zavazí Panna Maria, protože jsou vrtáci, já vrták nejsem, a proto Panna Maria zustane!

Můj život chýlí se ke konci.

Dobrá nezapomenutelná maminka zasvětila mne Matičce Boží a na její přímluvu byl život pln pozornosti Nejsvětějšího syna jejího. Byla to veliká pozornost Božího srdce Páně, když jsem byl jako mladý kněz před půlstoletím stížen těžkou chorobou plic a hrtanu, jež mne vedla na 4 léta mimo vlast, a mohl jsem prožítí krutou školu života a poznal mnoho dobrých lidí a naučil se dívat na svět z jiného, jasnějšího hlediska! A pak tolik lásky jsem poznal v životě! Mám šťastný život za sebou! Díky Bohu a přímluvě nejsvětější Matky Boží za všechno! A kdyby snad ještě před odchodem, jako u svatého dostalo světlo očí – už nerozeznám lidí – bude mi svítit světlo vnitřní... ani tu nebudu nešťasten... Maminka vyprosila mi u Matky Boží, že mi Bůh byl tak dobrotivý! Bůh žehnej i Vám. Jste o desítku let mladší než moje nepatrnost. Kéž můžete s jeho požehnáním ještě mnoho dobrého napsati!!

Jak Vás, tak i paní sestru i paní doktorovou co nejsrdečněji pozdravuje a ještě jednou děkuje a za vzájemnou vzpomínku v modlitbách prosí

Váš

Starý dohasínající ctitel

Msgre Fr. Adamec

Bystrc v den sv. Bernarda

spolupatrona včelařů 20/VIII 1943

4.

Velevážená paní!

Dojat dobrotivou pozorností vyslovuji Vám srdečné díky za tak milou zásilku Vašich včelařských vzpomínek a za tak nezaslouženě lichotivý list! Z knihy dám si však předčítati a bude mi to opravdu milou potěchou po denní práci. Máte tak srdečný a svěží tón vypravování. Dal jsem si svého času čísti ty dřívější vzpomínky a znám dobře knížku „Jak Vilém Mrštík včelařil“.

Posílám své vzpomínky. Nejsou daleko tak svěže psány jak ty Vaše! Jsou také jen pro užší rodinu včelařskou... Jako vedoucí „dotazovny“ v našem zmenšeném „Včelaři“ dostávám denně nějaký dotaz a mám tím dosud živé styky s rodinou včelařskou. Všichni litujem, že nedošlo k Vilémově velepisni „Z Říše královen“ a ještě asi v lednu před smrtí jsme o tom mluvili... Jak by mu bylo, kdyby se byl dožil nynějšího ponížení našeho národa.

Nevíte nic bližšího o Petru Bezručovi? Byl mým spolužákem z gymnasia. Uchýlil pryč se někam na Hanou, a není pryč asi mezi živými...

Mívali jsme se rádi.

Bůh byl mi velice milostiv! Mám za sebou život plný lásky nezasloužené, a proto nereptám, kdyby se snad před očima rozestřela úpná tma, jen kdyby se stala přechodem ke světlu, jež nikdy neuhasne... Deo gratias! Také já se za vás z vděčného srdce pomodlím.

Se srdečným pozdravem a díky Váš

Starý poloslepý přítel

F. Adamec

Bystrc 30/XI 43.

Václav Nečada

František Adamec and the Mrštík brothers

The article discusses the contacts between priest František Adamec from Nikolčice and Vilém Mrštík living in Diváky. Both shared an interest in bees, and both were among the leading Moravian beekeepers of their time. After Vilém's death, Adamec's friendly relations with the Mrštík family continued with occasional contacts with Božena Mrštíková – Vilém's widow, as shown by their mutual correspondence.